

# تحلیل و تبیین قانون جوانی جمعیت و تعالی خانواده

دکتر محمود مشفق

مدیر گروه جمعیت شناسی

دانشگاه علامه طباطبائی

[moshfegh@atu.ac.ir](mailto:moshfegh@atu.ac.ir)

دانشگاه هوشمند

۱۴۰۲/۴/۱۰

# فهرست

- مروری کلی به تحولات سیاستهای جمعیتی در ایران
- تحلیلی بر هدف اصلی قانون جوانی جمعیتی و تعالی خانواده
- بررسی ابعاد قانون جوانی جمعیت
- مرور متن قانون
- بحث و نتیجه گیری

# سیاستهای جمعیتی

- پل دمنی (۲۰۱۱) سیاستهای جمعیتی را
- ترتیبات نهادی ساخته شده
- یا بازسازی شده و یا برنامه های مشخصی می داند
- که به وسیله آن دولتها
- به صورت آگاهانه، مستقیم یا غیرمستقیم بر دگرگونی های جمعیتی تأثیر می گذارند.

## تغییرات سیاستگذاری های جمعیتی در ایران

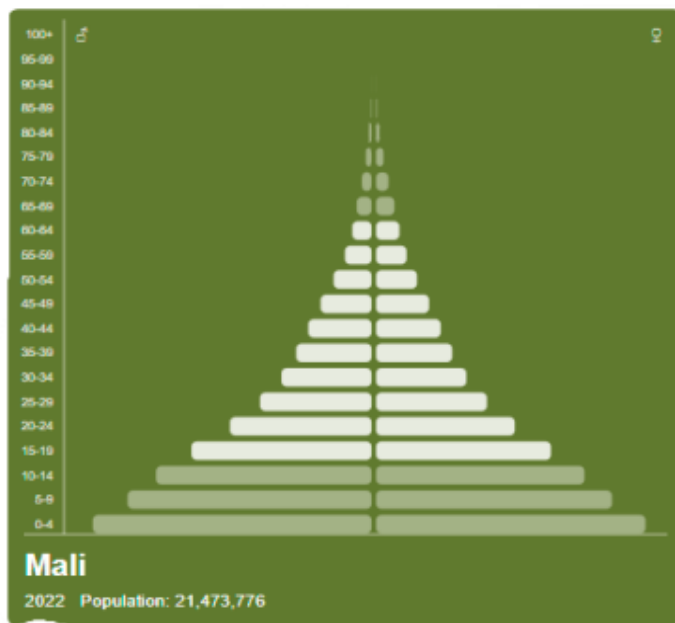
| نام دوره                        | میزان باروری کل                | مدت زمان | محدوده زمانی | رویکردها              | ارزیابی اثر |
|---------------------------------|--------------------------------|----------|--------------|-----------------------|-------------|
| قبل از سال ۱۳۴۵                 | باروری طبیعی                   |          |              |                       |             |
| شروع سیاست گذاری: قبل از انقلاب | ۷ بچه به ازاء هر زن            | ۱۱ سال   | 1345-1357    | کاهش                  | کم اثر      |
| دوره اول انقلاب                 | ۶,۵ بچه به ازاء هر زن          | ۱۱ سال   | 1357-1368    | افزایش                | تعلیق       |
| دوره دوم                        | کاهش به ۱,۸                    | ۱۷ سال   | 1368-1385    | کاهشی                 | اثر بالا    |
| دوره سوم                        | استمرار باروری زیر سطح جانشینی | ۱۵       | ۱۳۸۶ تا کنون | افزایش به سطح جانشینی | کم اثر      |

## تغییرات جهت گیری های سیاستهای جمعیتی در ایران

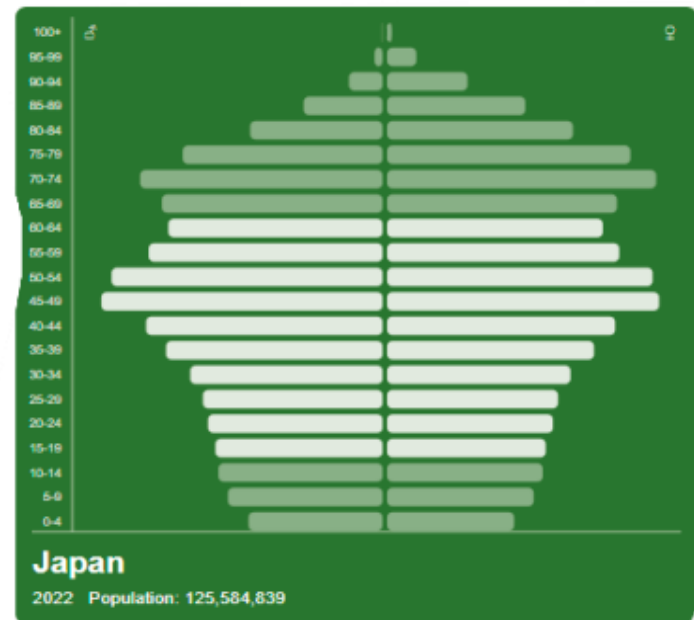
| نام دوره                         | محدوده زمانی | مدت زمان | رویکردها |
|----------------------------------|--------------|----------|----------|
| ۱- قبل از انقلاب                 | ۱۳۴۵-۱۳۵۶    | ۱۱ سال   | کاهش     |
| ۲- دوره اول بعد از انقلاب اسلامی | ۱۳۵۷-۱۳۶۸    | ۱۱ سال   | افزایش   |
| ۳- دوره دوم بعد از انقلاب اسلامی | ۱۳۶۸-۱۳۸۷    | ۱۹ سال   | کاهشی    |
| ۴- دوره سوم بعد از انقلاب اسلامی | ۱۳۸۸ تاکنون  | ۱۵       | افزایشی  |

هرمهای سنی نامطلوب که حاصل سطوح باروری  
خیلی پائین و خیلی بالاست.

## تاثیرات تغییرات سطح باروری بر ساختار سنی جمعیت



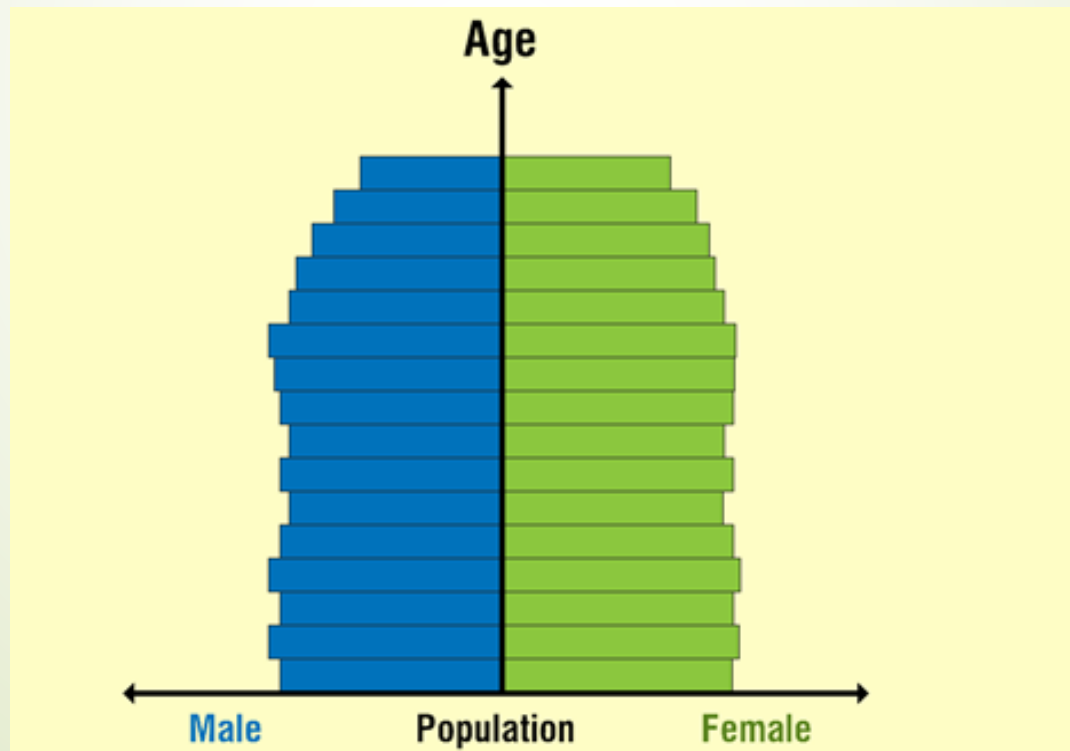
TFR:6



TFR:1.4

# هدف قانون

- میزان باروری کل در سال ۱۳۸۵ به حدود ۱/۸ بچه رسید، و در حال حاضر حدود ۱/۷ بچه است.
- دستیابی به نرخ جانشینی و بالاتر (۲/۱ بچه به ازاء هر زن) به عنوان هدف طرح.



# گروه های هدف

## ➤ حمایت از زوجهای جوان

➤ جوانان در آستانه ازدواج

➤ زوجین جوان

➤ درمان زوجین نابارور

➤ و پیشگیری از ناباروری

## ➤ خانواده ها

➤ حمایتهای دوران بارداری و شیردهی

➤ تولد هر فرزند

➤ تولد فرزند دوم به بعد

➤ تولد چندقلوها

➤ خانواده های دارای فرزند

➤ تولد فرزند سوم به بعد

➤ خانواده های دارای سه فرزند و بیشتر

## ➤ حمایت از مادران

➤ حمایت از عموم مادران



## جهت گیری ها و محورهای اساسی

### تسهیلات و خدمات

- تسهیلات مسکن
- مشوقهای اقتصادی
- تسهیلات شغلی
- خدمات اجتماعی حمایت از گروههای مردمی
- تسهیلات آموزشی

### اصلاح و تحول در متون و برنامه های آموزشی و پژوهشی

- برنامه های آموزش عمومی
- برنامه های آموزشی بهداشت و درمان
- پژوهش
- فرهنگ سازی
- سقط جنین و غربالگری

# وظایف دستگاهها

➤ قوای سه گانه

➤ وزارتخانه ها

➤ سازمانها

➤ کلیه دستگاهها و دستگاههای اجرایی

➤ نهادهای مذهبی - انقلابی